

*Pulsus in aliis
qualitatibus*

maior velocior, tandem frequētior: idem dico de corde, secundūm intensionem caliditatis. Sed si aliqua materia aggrauat spiritus, fit summa inæqualitas, prout est summa grauitas materiæ aggrauantis: nam immediata causa, quæ facit inæqualitatem, est materia aggrauans, quia secundūm proportionem materiæ aggrauantis, inæqualitas fit in pulsu & motu cordis. Vnde cùm nos videamus in corde huius Reuerendi Abbatis esse motum inæqualitatis, videlicet tremorem & palpitationem, ita quod inter systolen & diastolen nulla sit æqualitas, quæ appellatur quandoque tremor, quandoque palpitatio, 4. Aphor. 6. Hic est inæqualitas in corde, ergo à materia. Quia non est tantum ratione caliditatis, sed virtus materiæ: sed cùm materia sit duplex, quædam corpulenta, quædam spiritualis. Quænam hic erit? Est manifestum sensui, quod sit vaporosa, quæ cùm ascendet ad cor, & permiscetur spiritui claro, spiritus qui est de natura ignis, & habet duos motus contrarios: & quando est necessitas spiritus, non est mirum, si faciat varios motus secundūm varietatem causæ. Galenus dicit, quod idem facit spiritus & virtus grauata ab aliqua materia, qd' baiulus qui aggrauatur magno pondere, quandoque velociter ambulat, vt deponat onus, quandoque sistit, vellet citò ambulare vt deponeret: sed quia aggrauatur, non potest, idem facit spiritus aggrauatus multitudine materiæ. Et ita apparent causæ, vnde proueniat impedimentum in cerebro, vnde tremor cordis, & actiones diminuantur in ventriculo & hepate propter frigiditatem scilicet, me etiam tacete, quia concoctio est elixatio quædam. & cùm sit frigiditas & siccitas in membris senum licet humiditas infusa, cùm nihil sit de eo quod facere possit concoctionem, quomodo concoetur? inde etiam non est mirum, si retinentur fæces. Cuius causæ sunt plures: primò pituita viscosa: secundò priuatio bilis: tertio flatus fæces suspendentes: deinde virtus expulsiva in se debilis, quæ corroboratur à calore: calori enim debentur omnes actiones, præcipue vbi essentialiter membrum expellens seipso redditur imbecillus. Hic est dubium vnde sit, cùm parum admodum comedat, quod ad proportionem cibi longè plus egerat, quam comedat.

Hic dicitis, quod aer exterius attractus condensatur vt fiat aqua: ex hac pituita: non possum hoc dicere: nam sunt fæces quæ egeruntur, non humores, & quæ excernuntur, videmus crassæ in maiori quantitate, quam sit totum quod ipsum alit. Hoc videtur impossibile, quia pars nō potest maior esse toto suo, cùm excremetum sit pars excrementati, ergo quomodo maius? Quid igitur dicendum? Clarissimi Dd. credo quod imponat sensui nostro apparentia illa electionis: aliquando intumescit illa materia, plurimi flatus occupant maius spatum: si remoti flatus essent, minoris quantitatis apparerent. Quod ibi sint flatus plurimi signum est, quia omnia sunt suspensa, ea itercora omnia ratione flatus supernant. Vnde credo quod non sit excrementum, plus suo toto, sed propter flatus maius videtur. Hæc sunt omnia symptomata, quibus afficitur. His suppositis,

A quid dicendum circa curationem? possumusne eam tentare? estne curabilis? Natura rei indicat, an sit curabilis ægritudo necne. Nos diximus ægritudinem hanc esse contractam ex tribus causis dictis. Primo quod ad rationem vietus pertinet, facile possumus occurrere. Secundo quantum ad inæqualitatem membrorum, non possumus occurere, sed moderari illam. Tertio, scilicet quantum ad senectutem, omnino nō possumus medicinam adferre. Non enim potest amplius restaurari humiditas radicalis, quia si id possemus, inueniremus modum vt senes redderentur iuvenes, quod secretum nunq̄ inuentum est, quia hoc sicutum est in manu Dei. Quomodo ergo integrè curabimus, cùm nō possimus integrè restaurare calidum & humidum radicale? Credo itaque quod omnino sit incurabilis, & non possit aliam curam recipere, quā curationē senū gerontocomicen Gal. in 5. de Sanit. tuen. dicta. Quomodo curantur senes? dicam liberè quod sentio, credo quod non alia cura sit adhibenda, nisi ista. Primo, vt habeatur optima ratio vietus perpetuo in sene isto, nunq̄ debet redire ad pastilia, pisees, caseum. Vietus autē senum recitatur à Galeno de sene illo Grammatico Telepho, qui supra 100. annū vixit, & Antiocho Medico 80. Vtatur potius vino valido q̄ debili. Oh, est catarrhus! est, propter cruditateim, non est sicut in iuvene. Vinum conuenit carnibus hædinis, quas laudat Galen. Agnina fugiat, quia nimis viscida & pituitosa. Fiant inter reliqua frictiones. Et sunt frictiones manè facienda, illitis manibus oleo amygdalarum dulc. vd chamomillino, quæ debent esse longæ, sed molles per longum tempus. Præstantissimum enim hoc remedium ad confortandum & roborandum calorem in senibus, cùm nō possint se exercere. Galenus de Antiocho medico dicit, quod per tria stadia solitus sit ambulare: vehebatur currū, & vivit sanus 80. annos. Sed oportet vt animaduertat omnes optimè, quoties priuatur medicamenta purgante, incidit in varias molestias propter superfluitates. Sunt igitur excrementa euacuanda, sed non cum iis, quæ habent vim exiccandi, quis modica humiditas radicalis planè absumeretur. Nolle hierain, quamvis benignam, & educat fæces, tamen in senibus cauendum ab his propter exiccationem. Cùm quibus igitur procedendum, vellem quod assidue vteretur terebinthina Cypria ad quantitatem quam potest accipere, quia non exiccat, tamē educit. Longa matrona de gente Cornelij antiqua erat nonagenaria, pulcherrima anus, quæ vtebatur assidue per 20. annos perfuisse accidentia aniini propter discordias filiorum, nondum mortua esset. Est necessarium quod semper euacuetur iste senex, sed nunquam aliquo medicamento solutiō, nunquam ad agricū ascenderem, modicū rhabarbari dari possit. Item syrups rosatus solutiō, interdum cassia, sed inter reliqua terebinthina potissimum est, possumus vti his indiferenter. Galenus laudat ad confortandum calorem in senibus theriacam, quam non habemus: vix habemus Mithridat. ticum,